

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"ח חשון תשפ"ב | דף היומי בבלי: ראש השנה כה | דף הכולל: ביצה כא.
דף היומי בהלכה: מסעיף י"א עד סעיף י"ג.
מוסר: חובת השמירה - פרק ח' מאות ד' "מרוב הרגלו" עד אות ו' "על ידי זה".
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק כו עד סוף הספר

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הכסף חיכה שש שנים כדי 'לנחות על השולחן' בדיוק ברגע הנכון | "פתאום גיליתי אוצר" – מכתב מרגש |
האם מותר להכין קומפוט מפירות שמיתה? | "אתה רוצה להיות ספסל?" – שאל הרבי | 2264

פרשת השבוע

לתדהמת הגרש"ז אולמן, הוציא היהודי את ארנקו
והניח לפניו סך עתק כדי לצרפו לקרן. הרב עדיין
לא הספיק להביע את פליאתו, והלה פתח וסיפר
את שאירע עמו באותו יום בדיוק לפני שש שנים...

סיפור מופלא על ההשגחה הפרטית המלווה את האדם באופן מיוחד בתקופת השאת הילדים

לפנינו סיפור מופלא המעיד על ההשגחה הפרטית המלווה את האדם סביב תקופה זו. המעשה התרחש אצל הגאון רבי שלמה זלמן אולמן, רבה של שכונת "משכנות יעקב", הממונה על קרן כספית שהוקמה בזמנו בכדי לסייע לאלמנה חשובה להשיא את ילדיה בבא העת. על דלת ביתו של הגרש"ז התדפק יהודי שבתה של האלמנה הוצעה לבנו, וביקש לדעת מה הסכום המוקצב לנישואי הבת. הרב נקט בסכום מסויים, שלא סיפק את אבי הבן, ולמרות שהשידוך היה נראה כמתאים, נפרד לשלום מהגרש"ז בהסבירו שאין די בסכום המדובר בכדי להשיא את הילדים. דקות ספורות לאחר שיצא האיש מבית הרב, התקשר חתנו של הגרש"ז ומודיע לחמיו המרא דאתרא ד"משכנות יעקב", שיהודי המתגורר בארה"ב, ושוהה כעת בארץ, רוצה לשוחח עמו. האורח הוזמן אחר כבוד, והשאלה הראשונה ששאל עם כניסתו אל בית הרב היתה, האם הרב זוכר שמו של אברך פלוני שנפטר לפני שש שנים בתאריך פלוני.

אם מה' יצא הדבר (כד, נ)

האמונה בהשגחה פרטית צריכה להיות חלק בלתי נפרד מהאדם בכל תקופה מתקופות חייו. בלעדיה יצעד כערער בערבה, כעץ נטול מים, שלא יוכל להחזיק מעמד. ואם כך בכל תקופה, מרגע לידתו ועד יומו האחרון, ועד בכלל, הרי שהזמן בו משיאים בני זוג את ילדיהם, עם בני גילם, על אחת כמה וכמה שאי אפשר לצעוד בו צעד אחד מבלי להאמין באמונה שלימה במנהיגותו של מנהיג הבירה.

גם אדם שניחון בעצבים של ברזל ובחוסן פנימי עמוק, נזקק למינון מוגבר של אמונה בבורא עולם, שארבעים יום לפני יצירת הוולד גזר על בת פלוני לפלוני.

בני זוג הזוכים לעבור את התקופה הזו, העשויה להתמשך על פני שנים רבות, מתוך חוויה אמיתית בהשגחה המלווה את האדם, ייצאו ממנה כשהם מחוזקים שבעתיים וקשורים לריבונות של עולם בכפל כפליים, בראותם את עוצם כוחו וגבורתו, חכמתו ונפלאותיו אשר הוא עושה עם כל בריותיו.

אלמנה ויתומים רבים, קיבלתי על עצמי לתרום סכום כסף גדול לקרן שתוקם למענם. ההחלטה שלי היתה שבפעם הבאה כשאגיע ארצה, אעביר את הסכום לגבאי הקרן. הפעם הבאה הזו היתה רק כעבור כמה שנים וכיוון שלא ידעתי אפילו את שמו של האברך שנפטר, ניסיתי לברר את פרטיו, ולא עלה בידי. גם בביתו של הגר"ח לא קיבלתי את התשובה המדוייקת...

משעברו שש שנים תמימות, החלטתי שעכשיו כבר צריך להשקיע את כל המאמצים על מנת לברר את זהותו של האברך. עברתי בבתייהם של רבים מידידי, עד שבסופו של דבר הגעתי היום אל השם והכתובת, ולאחר שהרב מאשר שזהו שמו של האברך, קעת הרניני פורע את נדרי...

למותר לציין שעוד באותו יום נגמר השידוך למזל טוב... הבה ונראה השגחה פרטית מהי. סכום הכסף הגדול הוקצה ע"י אותו גביר כבר לפני שש שנים והונח בצד, אבל מסובב כל הסיבות סיבב את העניינים כך שהכסף יגיע לידי האלמנה בדיוק באותו רגע שבו עמדה להשיא את בתה, וכשלא הספיק הכסף בקרן היתומים, נשלח הגביר כשליח טוב מן השמים כדי להוציא את השידוך אל הפועל...

(הגר"י זילברשטיין שליט"א, טובך יבעו, הובא בגיליון אגעדאנק)

הגרש"ז אימץ את מוחו, ונזכר שבתאריך הנקוב נפטר בעלה של אותה האלמנה, אביה של היתומה המדוברת. האורח התרגש מכך שהרב זכר את שמו בדיוק, ולתדהמת הרב הוציא את ארנקו והניח על השולחן סך עתק של כסף כדי לצרפו לקרן שהוקמה לסייע ליתומים.

הרב עדיין לא הספיק להביע את פליאתו על הסכום הגבוה, ועל העיתוי הנוכחי, ובתוך כך, פתח האורח וסיפר את שאירע עימו באותו יום לפני שש שנים:

"בדיוק באותו יום מר ונמהר שבו הלך אבי המשפחה לבית עולמו, נקבעה לי טיסה בחזרה לארה"ב בשעה שתיים עשרה בלילה, ושעתיים לפני כן הגעתי אל ביתו של הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א כדי להיוועץ בו בעניין דחוף הקשור לעסקי באמריקה. בביתו של הגר"ח היה תור גדול, וכשביקשתי להיכנס לפני כולם, בשל מועד הטיסה, אמרה לי הרבנית שהגאון צריך לצאת בעוד זמן קצר להשתתף בהלוויה, וכיוון שכך, אני צריך לבקש רשות מכל הממתינים שיאפשרו לי לעקוף את התור ולהכנס לפנייהם.

משניתנה לי הרשות, נכנסתי אל הקודש פנימה, וקיבלתי עצה הגונה מהגר"ח שסייעה לי להצליח מאוד באותו עסק. מכיוון שבאותה פגישה שמעתי מהגר"ח אודות האברך שנפטר והשאיר

פרשת השבוע

אחרי שהלה יצא, התעניינתי אצל רבי נסים על מה הוא אכן מתכוון לדבר, או יותר נכון - באיזה תחום סבור הוא שיש להתחזק. השיב לי מרן בפשטות אופיינית: "וכי צריך אני לומר במה להתחזק?! הלא חז"ל נתנו לנו הוראות ברורות..."

"ויעתר יצחק לה"

להתחזק?! הלא חז"ל נתנו לנו הוראות ברורות - 'מה יעשה אדם וינצל מחבלי משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים'. והלא תורה בלא תפילה אינה שוה כלום! ממילא יש לנו שלשה דברים שראוי להתחזק בהם: תורה, תפלה וגמילות חסדים. מה יש לי להוסיף על דבריהם."

דבריו החדים הדהדו באזני זמן רב: "תורה בלא תפלה אינה שוה כלום!" אולם דבר נוסף למדתי מדבריו, את המסקנה היוצאת מדברי חז"ל מפשוטם וממשמעם, שכאשר יש צורך בחיזוק יש לחזק את ענין התפלה, שהוא אחד הדברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם נוטים לזלזל בהם. התפלה היא מהדברים הנצרכים לחיזוק בכל עת.

(אוצרותיהם אמלא, להגאון רבי אליעזר הלוי טורק שליט"א)

רגיל אני לספר, שפעם עליתי למעונו של דודי מרן הגאון רבי נסים קרליץ זצ"ל ביום בו היו אמורים להתכנס בבית מדרשו בני קהילה מסוימת לכינוס חיזוק, בעקבות מספר צרות שארעו בקהלתם באותה תקופה.

קודם האסיפה הגיע יהודי לייעץ לרבי נסים על מה ראוי שיחזק את הנאספים... התפעלתי אז מענותותו הגדולה, כיצד הקשיב למייעץ בשוויון נפש ובחיוך פשטני, כאילו הדבר מקובל ומתבקש מאליו.

אחרי שהלה עזב את הבית, התעניינתי אצל רבי נסים על מה הוא אכן מתכוון לדבר, או יותר נכון באיזה תחום סבור רבנו שיש לחזק את הכלל.

השיב לי רבי נסים בפשטות אופיינית: "וכי צריך אני לומר במה

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? [שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

הנערה החלה לבכות, ושאלה: "רבינו, אם היו מציעים הצעה כזאת לבת של הרב, הייתם מתפשרים על שידוך כזה?". הבטנו על מרן הרב שך, ונדהמנו לראות איך שכולו מבוהל. הוא שתק למספר רגעים, ואז התחיל לומר בנחת...

אם רוצים באמת - מקבלים

התחיל להסביר: "מה זאת אומרת, הרי בחור ירא שמים, אפשר לסמוך על משפחת טורק, והוא בחור שיש לו מידות טובות, ואם הוא לומד רק חצי יום, הילדים שלו כבר ילמדו יום שלם". הילדה התחילה לבכות בכי חזק ושאלה את הראש ישיבה: "רבינו, אם היו מציעים את ההצעה הזאת לבת של הרב, הייתם מתפשרים על כזה שידוך של בחור בן תורה שיושב ולומד רק חצי יום, או שהרב היה מחפש לבת שלו בחור שלומד כל היום?" אנחנו עמדנו והבטנו על המראה של מרן הרב שך, ונדהמנו לראות איך שכולו מבוהל. מרן הרב שך שתק למספר רגעים, ובנחת התחיל לומר: "דעי לך, אם את באמת רוצה בן תורה שיושב ולומד יומם וליל, בוודאי את תמצאי". וכך היה, הילדה הזאת קיבלה בחור ת"ח שכל כולו מונח בתורה הק', בקי בש"ס ובפוסקים, יושב ולומד יומם ולילה, והיום בס"ד הוא רב בירושלים עיה"ק ת"ו (כמדומני שהיום יש לה כבר ששה או שבעה ילדים בלעה"ר ולפני שבועיים נולדה לה בת שנקראה על שמה של אשתי ע"ה טשרנא).

(זכרו תורת משה)

סיפר המחנך הגה"צ רבי משה טורק זצ"ל: התחנכה אצלנו בבית ילדה יתומה רח"ל, וכשהגיע גיל השידוכים היא מאד התקשתה במציאת שידוך. אשתי ע"ה עבדה קשה מאד בכדי למצוא לה את הזיווג שלה, עלה שידוך מצוין מאד, בחור ירא שמים שיושב ולומד חצי יום בישיבה, ובמשך חצי היום השני הוא מתפרנס, הוא עובד.

אשתי הציעה לה את הבחור הזה, אבל הנערה שללה זאת מכל וכל: "אני רוצה אך ורק בחור שיושב ולומד כל היום כולו". אנחנו ידענו שלא נמצא כסף כדי להחזיק כזה סוג שידוך, ובפרט שבזמנים ההם, לפני פריחת עולם התורה הספרדי בא", היה קשה למצוא למצוא בחור מהעדה הספרדית שיושב ולומד כל היום, ואם היה כבר בחור ירא שמים שיושב ולומד, אז הוא חיפש שידוך מבית של רבנים, הוא לא היה מתפשר על נערה יתומה.

החלטנו יחד עם אשתי ע"ה שנעלה להתייעץ אצל מרן הרב שך זצוק"ל, אולי הוא יוכל להצליח להשפיע על ליבה. עלינו לביתו של מרן זצ"ל יחד עמה וישבנו על יד השולחן, ומרן הרב שך

שו"ת שביעית

האם מותר להכין ליפתן מתפוחים של שביעית? האם מותר לרסק עגבניות, לטחון אגוזים, או לחתוך ירקות דק-דק?

שו"ת בדיני שמיטה מהגאון רבי דוד שרייבר שליט"א מו"צ בבית ההוראה של הגאון הגדול רבי משה שאול קליין שליט"א

אגסים, תותים וכדו' כדי לעשות מהם ליפתן פירות [קומפוט], או לעשות מהם ממרח, ריבה, גלידה וכדו'; וכן מותר לטחון שום ובצל כדי לערבם בקציצות, או לטחון אגוזים ושקדים כדי לערבם בעוגה.

ב. האם חיתוך דק-דק נחשב כריסוק או טחינה?

פירות וירקות שאסורים בריסוק ובטחינה מחמת שאין הדרך לאכלם כך, מכל מקום מותר לחותכם בחיתוך דק מאוד או לגרדם במגרדת.

א. האם מותר לרסק או לסחוט פירות וירקות של שביעית? פירות וירקות הקדושים בקדושת שביעית אסור לשנותם מכפי שהיו בברייתם אם אין הדרך בכך. ולכן פירות וירקות שהדרך לאוכלם שלמים, אסור לרסקם או לסחטם אע"פ שעתידי לאוכלם. אמנם מותר לרסקם לתינוקות אם דרכם בכך.

פירות וירקות שהדרך לרסקם, מותר לעשות זאת באופן שדרך העולם לעשות בהם. כגון, עגבניות - לעשות מהם רסק עגבניות; תפוז, גזר, סלק ושאר ירקות שהדרך לאכלם מרוסקים - מותר לרסקם; כמו כן מותר לרסק תפוחים, שיזפים,

מהם כשמרסקם, יש להשאירם יחד עם הפרי המרוסק ולא להעבירם לכלי אחר, אא"כ הם מפריעים לו להכנת המאכל.

ו. האם מותר לסחוט תפוזים וענבים בשביעית, וכיצד?
מותר לסחוט פירות העומדים לכך, כגון תפוזים, אשכוליות, לימונים, תפוחים, ובלבד שבשר הפרי ישאר מעורב במשקה, ולכן אין לסננם במסננת דקה כיון שעל ידי כך כל בשר הפרי ייפרד מהמיץ. כמו כן צריך להשתדל לסחוט היטב את הפרי שלא ישאר מבשרו עם הקליפה ההולכת לאיבוד. ומה שנשאר מבשר הפרי צריך לנהוג בו קדושת שביעית.

ז. האם מותר להכין ארטיק ממיץ תפוזים של שביעית?
למרות שנתבאר לעיל שאסור להפוך אוכל למשקה, מכל מקום להפוך משקה לאוכל מותר. ולכן מותר להקפיא מיצים טבעיים ולעשות מהם גלידה, וכן מותר להכין ארטיק ממיץ פירות הקדוש בקדושת שביעית.

ג. האם ריסוק או טחינה מותרים גם על ידי מעבד מזון וכדו'?
פירות וירקות שמותר לרסק, מותר לרסקם גם במטחנה כשמלית, מעבד מזון, מיקסר וכדו' למרות שבכך הם מתרסקים לגמרי ומאבדים את צורתם. [ויש אומרים שצריך להזהר שלא לרסק את המאכל לגמרי ממש עד שיאבד לגמרי את צורתו].

ד. האם מותר להפוך את פרי מרוסק למשקה ע"י הוספת נוזלים?

פירות שמותר לרסקם, אסור להפוך אותם מאוכל למשקה. לכן כאשר מרסק פירות בבלנדר אסור להוסיף להם מים או נוזלים אחרים בכמות שעל ידה הפרי המרוסק יהפוך למשקה. ואף אם בדעתו אח"כ לקחת את המשקה ולעשות ממנו אוכל כגון שעומד להקפיאו ולעשות ממנו גלידה, מכל מקום אסור.

ה. כיצד יש לנהוג במיץ היוצא מהפירות בעת הריסוק?
המיץ היוצא מהפירות בשעת ריסוקם וכן הנוזלים היוצאים

קול העם

"מתוך שעמום, ביצתי חיפוש של כל הקבצים הקיימים במייל בנסיון למצוא עוד איזה 'קובץ חשוב' אותו אוכל לקרוא כדי לכלות את זמני, ופתאום גיליתי אוצר..."

בנחת ולא לאחר כמה ימים בהם 'לא מצאתי זמן ללמוד' לא ידעתי כיצד להעביר את זמני הפנוי שפתאום נראה ארוך מאוד ופנוי מאוד.

ואז אני יושב באוטובוס ונזכר בחלק האהוב עלי בלימוד היומי - סיפורי צדיקים. כמה אמונה וכוח אני שואב מגדולי ישראל משקדנותם וממידותיהם. הפטרתי לעצמי שהלוואי והיו לי אינספור סיפורי צדיקים... נכנסתי לאפליקציה היחידה שעדיין הייתה פתוחה ברשותי לצרכי עבודה - המייל בנסיון להעביר את הזמן. ביצתי חיפוש של כל הקבצים הקיימים במייל בנסיון למצוא עוד איזה 'קובץ חשוב' אותו אוכל לקרוא כדי לכלות את זמני, ופתאום גיליתי אוצר - מאות גליונות יומיים של דרשו.

התברר שלפני 10 חודשים נרשמתי לניוזלטר היומי של דרשו, 'הפותח כל יום' והמייל פירש זאת כהודעה שיווקית כך שלא ידעתי על קיומה. מיותר לציין שנדהמתי מהיכולת לספק סיפורי צדיקים ברמה יום יומית עטופים במוסר, הלכה ופנינים על פרשת השבוע והכל והכל בעיצוב נאה ומזמין.

כמובן שישר עלה בראשי מאמר חז"ל "הבא להטהר מסייעין בידו"... מיותר לציין שלאחר הלימוד היומי בנסיעה אני ישר רץ לקרוא את הסיפורים של אותו יום, ואם לא עלינו נשאר זמן פנוי בבית, לא לדאוג - יש לי עוד 10 חודשי 'הפותח בכל יום' שלמים

לכל חברי ארגון 'דרשו' העוסקים במלאכת הקודש. ברצוני לשתף אתכם בסיפור קטן מחיי לו אתם שותפים ולזכות ולחזק אתכם שאתם בס"ד מסייעין לי בבחינת "הבא להטהר מסייעין בידו".

גדלתי במשפחה דתית. למרות שכיום אינני רואה עצמי משויך למגזר זה דווקא, אלא שותף לכלל ישראל השואפים להתגדל ביראת ה', לקיים את מצוותיו על פי מסורת ישראל סבא והלכותיה המסורות לנו בשולחן ערוך ובמשנ"ב וללמוד את תורתו באהבה. אני בסוף שנות העשרים לחיי, נשוי 5 שנים עם ילדים ברוך ה'. מאז חתונתי הרגשתי שמכשיר הטלפון החכם שאני נזקק לו במקום עבודתי, גוזל ממני זמן יקר גם לאחר שעות העבודה, זמן שהיה יכול להיות מוקדש לתורתי ולמשפחתי. ניסיתי פתרונות שונים, אך הם הועילו לתקופה קצרה בלבד.

לאחר שנתים קיבלתי החלטה אמיצה, לנתק לחלוטין את הטלפון מהרשת ולהשאיר רק את המייל, ואילו עבור מקום העבודה מצאתי פיתרון אחר, שלא דרך הטלפון הפרטי שלי. נאלצתי להתרגל למצב חדש בו אני נוסע באוטובוס בלי לעלעל בכל מיני תכנים, שגם אם הם 'כשרים', הרי הם מבלים את הזמן היקר. אמנם הרגשתי מאושר וחופשי מכבלי הטכנולוגיה, אבל לאחר שסיימתי את הלימוד היומי בספרון שלי (הפעם באוטובוס

שיספיקו לי לעוד חודשים רבים.

רק על דבר אחד הצטערתי. התוודעתי למונח 'ריתחא דאורייתא' שאני שומע עליו מנבחי 'דרשו' וכן מגדולי ישראל שדבריהם מובאים בסיפורים. הצטערתי שעד כה לא הכרתי את המושג ושלא ידעתי למה עליי לשאוף. אני מקווה שאגיע לאותה ריתחא דאורייתא בקרוב מאוד, ועד אז שלפחות אזכה לקרוא

עליה. תודה על פועלכם ועל כך שאתם מזכים אותי בכל יום להוסיף ולהתחזק באמונה ויראת שמיים.

חזקו ואמצו תלמידי חכמים, אשריכם ואשרי יולדתכם.

בברכה

יוסי

יהלומים מגדולי ישראל

קרא הרבי את הקוויטל, ונענה לו: "אתה מבקש לזכות ללמוד בלי שום מניעות?! הנה, הספסל והשולחן ניצבים כאן בלא שום מניעות..."

לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם', ולא נאמר 'אתם זונים' (בלשון ספק) אלא 'אשר אתם' (שמשמעותו הוא לשון ודאי), כי אכן כך יצר הבורא ית"ש את האדם - 'אשר אתם זונים אחריהם', אלא שתפקידו ועבודתו היא 'ולא תתורו'...

וסיים באמרו שאינו יכול לברכו שלא יהיו לו מניעות, אלא זאת יברכו, שיהיו לו תשעים ושמונה חלקים (98 אחוז) של הצלחה, ושני חלקים (2 אחוז) של מניעות...

פשיטא שעלינו להתפלל שנזכה לעבוד את הבורא ית"ש מתוך מנוחת הדעת בלא שום מניעות ומפריעים שונים, ושכל ה'מניעות' יתהפכו ל'נעימות'... אלא עלינו לזכור ב'שעת הנסיון' ובעת שמזדמנים טירדות שונות, כי דייקא על ידם ניתן לעלות ולהתעלות, ועד כמה חביב לפני המקום ב"ה כאשר אחד מתאמץ לעשות רצונו בלבב שלם למרות כל העיכובים והמניעות מצד הטבע ומצד התגברות היצר, ועל גודל השכר הצפון לעושי רצונו מתוך התגברות על טבעם.

(באר הפרשה)

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: שמעתי מאחד מחשובי הרבנים בעי"ת מאנסי יצ"ו מה שעבר עליו בבחרותו, שגלה למקום תורה ללמוד בישיבה נודעת, אך לא הצליח להתחבר ולהשתלב בתוך אוירת הישיבה מאחר שהיו בה בחורים הרבה, וחלקם היו מבוגרים ממנו, ומה גם שאורחות חייו לא התאימו כ"כ ל'הלוך ילך' שם.

מכיוו שכן שפך את לבו בפני אביו על כל הקושי שהוא עובר ואינו מצליח לעמוד בו, ואביו יעץ לו שיסע אל הרה"ק רבי יענק'לה מפשעווארסק זי"ע ויבקש עצתו וברכתו. ואכן נסע לשבות בצילו של הרה"ק באנטווערפן, ובמוצ"ש נכנס אל הרבי ו'קוויטל' בידו, ובסופו כתב שמבקש ברכה שיזכה ללמוד בלי שום מניעות.

קרא הרה"ק את הקוויטל, ונענה לו: "בלי שום מניעות?!... בלי שום מניעות?!... הנה הספסל והשולחן ניצבים כאן בלא שום מניעות, אך אינם אלא ספסל ושולחן. משא"כ לאדם 'בר דעת' ישנם מניעות וזו עבודתו, להתגבר עליהם".

והוסיף לומר לו: הנה כתיב (במדבר טו לט) 'ולא תתורו אחרי

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

אדם שהתבקש ע"י אשה לאסוף כסף בבית מדרש עבור הכנסת כלה, ולאחר שהחל לאסוף אמר לו אחד שהיא רמאית - האם מותר לו להפסיק?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

אבל חלילה לעשות שום מעשה, לגרום לו נזק, בושה וכדומה, וכל שכן שאינו יכול לפטור עצמו מחיוב כלשהו שהוא חייב לו. בהגה"ה מצייר ה'חפץ חיים' דוגמה מצויה לכך, כגון שיש

היום נלמדים שני הסעיפים האחרונים בכלל ו' מהלכות לשון הרע. בסעיף י"א חוזר ה'חפץ חיים' ומסכם, כי מה שאמרו שצריך לחוש ללישנא בישא, הכוונה רק לשמור עצמו מנזק,

חיים', שמדובר דוקא במי שכבר הוחזק כעני, אבל אחד שהגיע זה עתה ולא הוחזק כלל כעני, לכאורה מותר לחשוש ולהפסיק לתת לו נדבות עד שיבררו הדברים. וכן מי שהתבקש ע"י אשה עניה לאסוף כסף בבית מדרש עבור הכנסת כלה וכדו', ולאחר שהתחיל לאסוף אמר לו אחד שאשה זו רמאית, אזי אם לא הוחזקה בעיר זו כעניה, מותר לו לחשוש לדברים ולעכב את המשך איסוף הכספים עד שיברר הדברים לאשורם.

בעיר אנשים שמוחזקים לעניים וצריך לתת להם צדקה, ואחד הו ציא עליהם דבה שבאמת אינם עניים, ורק עושים עצמם כעניים, ובכך גורם שהרבה אנשים יפסיקו לתמוך בהם, וכותב: "על פי דין תורה הוא עולה רבה, כי דבר זה נכנס בכלל מקבל לשון הרע ממש". כי על פי תורה העני הזה עדיין עומד בחזקתו מקדמת דנא שהוא עני, כל זמן שלא הוכח ההיפך. ורק צריך לחוש לדברי המספר ולבדוק את הדברים. בביאורים ומוספים הביאו שיש מוכיחים מלשון ה'חפץ

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

כיצד הציל מרן הגראי"ל שטיינמן אדם מעלילת שקר?

ראש השנה דף כה

עדי שקר הן

הוא שב לאשדוד ובדרך החליט שאם זה מה שרבונו אמר, כן יעשה. תוך כדי מחשבה נזכר שיש לו חברים חלאבים באמריקה שהפרוטה מצויה בכיסם, והחליט לפנות אליהם. הוא קם וטס לארצות הברית, וכמובן הצטייד מראש במכתב מראש הכולל שהוא מייצג אותו. הוא ניסה את מזלו, אבל בכל זאת הוא לא דוגמא לאברך כולל, וההצלחה לא האירה לו פנים. הוא חזר מאוכזב למדי לארץ.

כעבור תקופה קצרה הוא מקבל הזמנה לבית המשפט, והפעם התביעה מיוצגת על ידי עו"ד ידוע, שרק כדי לשכור עו"ד מתחרה מולו הוא צריך להיפרד מתכנית חיסכון. הגיע זמן המשפט, העו"ד תפר לו תיק כבד, הפך את היוצרות, כביכול הוא זה שמתנהג באלימות כלפי הסוחרים וסוחט אותם כספית. ואף הביא עמו עדים על יום מסוים בו הם מעידים שהוא הרים ידיים ונהג באלימות כלפי סוחרים אחרים בקניון. מששמע את התאריך שנקבו העדים, אמר אותו יהודי לשופט שניתן לבדוק במחשבי משרד הפנים ולהיווכח כי באותו שבוע הוא כלל לא היה בארץ, הוא היה באמריקה. הדבר נבדק והעדים נמצאו שקרנים. מובן שהוא יצא זכאי והם נקנסו בצורה קשה מאוד על סחיטה במרמה והבאת עדי שקר.

(כאיל תערוג-עברי אנכי עמ' רצג)

מספר הרה"ג ר"מ צוקר: סיפר יהודי תושב אשדוד מ'עמך', שפעם היה זקוק לעצה והכרעה בנושא חשוב, ושאל אברך אחד היכן יוכל לקבל הכרעה, ויעץ לו לפנות אל הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, וכך עשה. מאז בכל שאלה ובקשת ברכה היה נוסע לב"ב ונכנס לגראי"ל. ברשותו של אותו אדם היו מספר חנויות, וכשנפתח קניון חדש באשדוד הוא קנה חנות גדולה והכניס בה את סחורתיו. באחד הימים ניגש אליו שכנו לחנות ואמר לו שהיות ולפעמים נעלמים סחורות מהחנויות ומדי פעם גם פורצת שריפה, כדאי לו לשלם לו שכר חודשי והוא ידאג שלא יאונה לו כל רע... בתמימותו לא קלט את המסר, וענה לו בשלילה. לאחר זמן התברר לו ששכנו נמנה על קבוצה של גורמים פלייליים הדורשים דמי חסות מבעלי החנויות בקניון. וכיוון שסירב לשלם החל הלה להציק לו בכל מיני הלשנות ותביעות. כדרכו נכנס היהודי לרבנו. רבנו שאלו מה אתה עושה כל היום? תשובתו היתה שהוא עוסק במסחרו. - ובשעות הערב? שאל. 'אני לומד עם אברך בין כותלי הכולל' השיב. - אם כן, אמר לו רבנו, טוס לאמריקה לשבוע ותאסוף כסף לכולל. הלה יצא מחדרו של רבנו ולא הבין מה הקשר בינו לבין אסיפת כספים. הוא אדם פשוט ומה לו לאיסוף כספים לכולל. מה גם שאינו מבין כלל איך כל זה מתקשר לבעיה המשפטית שלו אם אותו אדם.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

לשמוע ולחשוב מיע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

חדש במערכת

ניתן להאזן או להאיץ את קצב שמיעת השיעורים
לחצו 7 להאטה או 9 להאצה

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

כיצד רומזים ארבעת המינים על ארבע דרגותיהם של בני ישראל?

וכיצד הם רומזים לדרגותיהם של בני ישראל? באתרוג, יש טעם וריח; בהדס יש רק ריח; הלולב, מקורו בדקל, שיש בפירותיו טעם, ולא ריח; ובערבה, אין טעם ולא ריח. הטעם, רומז לתורה, והריח, למעשים טובים, ובבני ישראל יש ארבע דרגות: בעלי תורה ומעשים טובים, בעלי תורה ללא מעשים טובים, בעלי מעשים טובים ללא תורה, ואלו שאין בהם תורה ולא מעשים טובים.

[שו"ע תרנא, יא; ביאורים ומוספים דרשו, 81-80]

בעת נטילת ארבעת המינים, יש להקריב את הידים זו לזו באופן שהאתרוג יהיה צמוד לשלושת המינים האחרים. ויש שכתבו, שצריך אף להקפיד שאצבעות הידים לא יחצצו ביניהם. ויש שהוסיפו, שצריך להקפיד על כך גם בעת אמירת ה'הלל' וה'הושענות'. וטעם הדבר, משום שארבעת המינים רומזים לדרגות שונות שיש בבני ישראל, שהקב"ה מכפר לכולם כאשר הם אגודים יחד בשלום; ולכן ראוי שהמינים יהיו יחד.

מי שנטל את ארבעת המינים בנפרד בזה אחר זה - האם יצא ידי חובה?

ראוי להחמיר כדעה הראשונה. ויש אומרים, שאף אם נטל כל אחד משלושת ההדסים בנפרד, או כל אחת משתי הערבות בנפרד, יצא ידי חובה; ויש חולקים, ולדעתם, מאחר והתורה הקפידה על מספר מסוים, שלוש או שתיים, חובה ליטול את כולם כאחד; ויש שפקפק בכשרות נטילה זו משום שאינה 'לקיחה תמה'.

[שו"ע תרנא, יב, משנ"ב נו, שעה"צ סו, וביה"ל ד"ה ואם; וראה שעה"צ סז; ביאורים ומוספים דרשו, 87 ו90]

כאמור, יש ליטול את כל ארבעת המינים יחד. יש מהראשונים שסוברים, שאם נטלם בנפרד, לא יצא ידי חובה; וזאת, על פי דרשת חכמינו ז"ל: "ולקחתי - ולקחתי", כלומר שהלקיחה צריכה להיות תמה, מושלמת, ואין זו לקיחה מושלמת אלא כאשר כל המינים נלקחים בבת אחת. אולם, יש שסוברים, שאף בלקיחת המינים בנפרד, אך ברציפות - בזה אחר זה, ללא הפסק - יוצאים ידי חובה; ובתנאי שכל ארבעת המינים נמצאים ברשותו. וכן הלכה, אך לכתחילה

באיזה מקרה מברכים בנטילת ארבעת המינים "על נטילת אתרוג"?

של חג הסוכות, צריך גם לשוב ולברך שהחינו. ברם, מי שגילה לאחר נטילת ארבעת המינים שאחד מהם פסול, ועליו להשיג אחר תחתיו - לא יצא ידי חובתו אף בנטילת המינים הכשרים, וכאמור לעיל, שלא יוצאים ידי חובה בנטילת המינים בנפרד אלא כשכולם ברשותו, ולכן, עליו לשוב וליטול את כל המינים יחד, ולברך "על נטילת לולב", כרגיל.

[שו"ע תרנא, יב, לבוש יג, ומשנ"ב נג רנו; וראה שעה"צ ס"ק סז, וביה"ל ד"ה ואם; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 90]

כפי שלמדנו, צריך ליטול את ארבעת המינים 'כדרך גדילתם', דהיינו, כשראשיהם למעלה, ושורשיהם למטה. ומי שנטל את ארבעת המינים, ולאחר מכן הבחין שאחד מהם לא עמד כדרך גדולו, וכגון שהחזיק את האתרוג הפוך בשעת הברכה, ושכח לישרו לאחר הברכה - ישוב ויטול את כל ארבעת המינים יחד, ללא 'הפסק', ויברך רק על המין שהיה הפוך; כגון: "על נטילת אתרוג", כאשר מדובר באתרוג. ואם דבר זה אירע ביום הראשון

* נענוע ארבעת המינים, נעשה תוך כדי 'הולכה' ו'הבאה', דהיינו, הרחקת הלולב מגוף האדם, והקרבתו בחזרה. ובשעת הקרבת הלולב בחזרה אל הגוף, רצוי להצמידו לחזה.
* בשעת נענוע ארבעת המינים, יש 'לכסכס' מעט בעלי הלולב, דהיינו, להקישם זה על גב זה, על מנת להשמיע את קולם; וזהו כביכול השיר והרננה שהם משמיעים, וכלשון הכתוב "אָז יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיָּעַר".
* לדעת השולחן ערוך, סדר הצדדים בנענוע הלולב, הוא בסיבוב לימין, דהיינו: מזרח (כשמתפללים כלפי מזרח), דרום, מערב, צפון. ולדעת האריז"ל: יש אומרים - מזרח, דרום, צפון, מעלה, מטה ומערב; ויש אומרים - דרום, צפון, מזרח, מעלה, מטה ומערב.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לסכך בסכך המעוצב באופן המונע חדירת גשמים?

בשעת ירידת גשמים, שלא ניתן לשבת בסוכה אחרת, ניתן לשבת בסוכה המסוככת בסכך הנ"ל, ואף לברך עליה.
ויש מהראשונים שסוברים שמותר לסכך בסכך המונע חדירת גשמים; ובדיעבד, כאשר לא ניתן לשנות את מצב הסכך, ניתן להקל.

[משנ"ב תרכט, מט, ושעה"צ עג; ביאורים ומוספים דרשו, 38-36]

יש מן הראשונים שסכך המונע חדירת גשם לסוכה, פסול, משום שהוא דומה בתכונתו זו לתקרת בית.
ויש מפוסקי זמננו שהורה, כי אף לדעה זו, הסיכוך באופן המונע חדירת גשמים אסור רק כאשר הסכך עבה כעין תקרת בית, אך כשהסכך דק, אלא שהוא מסודר ומעוצב באופן המונע חדירת גשמים, מעיקר הדין מותר לסכך בו; אלא שיש להימנע מכך, כשם שנהגו להימנע מסיכוך בכל קורות עץ, כנ"ל. אולם,

הלוח היומי

כ"ח בחשוון | רבי מולא אור שרגא זצ"ל

יארצייט:

כ"ד: רבנו יונה החסיד ב"ר אברהם זצ"ל, מגירונדי, בעל שערי תשובה, ספר היראה ועוד. (וי"א שנפטר בח' חשוון)
תקל"א: רבי אליעזר ליבר ב"ר אברהם אשכנזי זצ"ל, המגיד מברדיטשוב. (וי"א בכ"ח תשרי)
תקנ"ד: רבי מולא אור שרגא זצ"ל.
תרס"ב: רבי חיים רחמים יוסף פרנקו זצ"ל, רבה הספרדי של קהלת חברון ומייסד ביה"ח חסד לאברהם, בעל שערי רחמים, ויצבור יוסף ועוד.
תשמ"ח: רבי שלום ב"ר אברהם אביש מרדכי הלוי איזן זצ"ל.
תשנ"ז: רבי שמואל ב"ר ברוך שלום הלוי אשלג זצ"ל.

יארצייט רבינו יונה ב"ר אברהם מגירונדי בעל ה"שערי תשובה"
לא להישאר עם הילדות

כתב רבינו יונה: כשיברך יכוין לבו לברך את הבורא, ולא כמו דבר הרגיל בפי אדם לצאת שלא בכוונה, וכן בברכת המצות, וכל מעשיו אשר יעשה יהיו לשם פועלם ולא מצות אנשים מלומדה, מנהג אבות.

(ספר היראה לרבינו יונה)

בעת שאנו מברכים, נשתדל להתבונן במילות הברכה ולא "נדקלם" אותן מתוך הרגל מקטנותנו

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il